

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

Suomella on isot haasteet ja mahdollisuudet kestävyiden, talouskasvun ja hyvinvoinnin tasapainon saavuttamisessa sekä turvallisen elämän turvaamisessa. Tässä työssä maakunnan liitolla on merkittävä rooli. **Varsinais-Suomen liitto vastaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisestä, maakuntastrategiasta, maakuntakaavoituksesta, liikennejärjestelmätyöstä ja merialuesuunnittelusta sekä maakuntamme edunvalvonnasta.**

Varsinais-Suomi on kansainvälinen, elinkeinorakenteeltaan monipuolinen **maakunta, joka kytkee Suomen länteen.** Teknologinen osaaminen, laaja korkeakoulutus, rikas kulttuuri sekä ainutlaatuinen saaristo ja luontomme antavat pohjan vahvalle tulevaisuudelle.

”Tavoitteenani on menestyvä kestävä kasvun ja hyvinvoinnin, yhteistyötä tekevä innovaatiomaakunta, jossa on vetovoimaa, ja jossa investoidaan osaamiseen ja infraan sekä panostetaan toimintaan. Näin saadaan työpaikkoja ja pitovoimaa, joilla osaaminen ja pääoma pysyvät Varsinais-Suomessa. Haluan käydä avointa dialogia sidosryhmien kanssa ja vahvistaa maakunnan liiton asemaa dynaamisena ja haluttuna kehityskumppanina.”

MKJ Jyri Arponen, Lokakuu 2024

Päätöksenteko ja luottamuselimet

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuusto on Varsinais-Suomen liiton korkein päättävä toimielin.

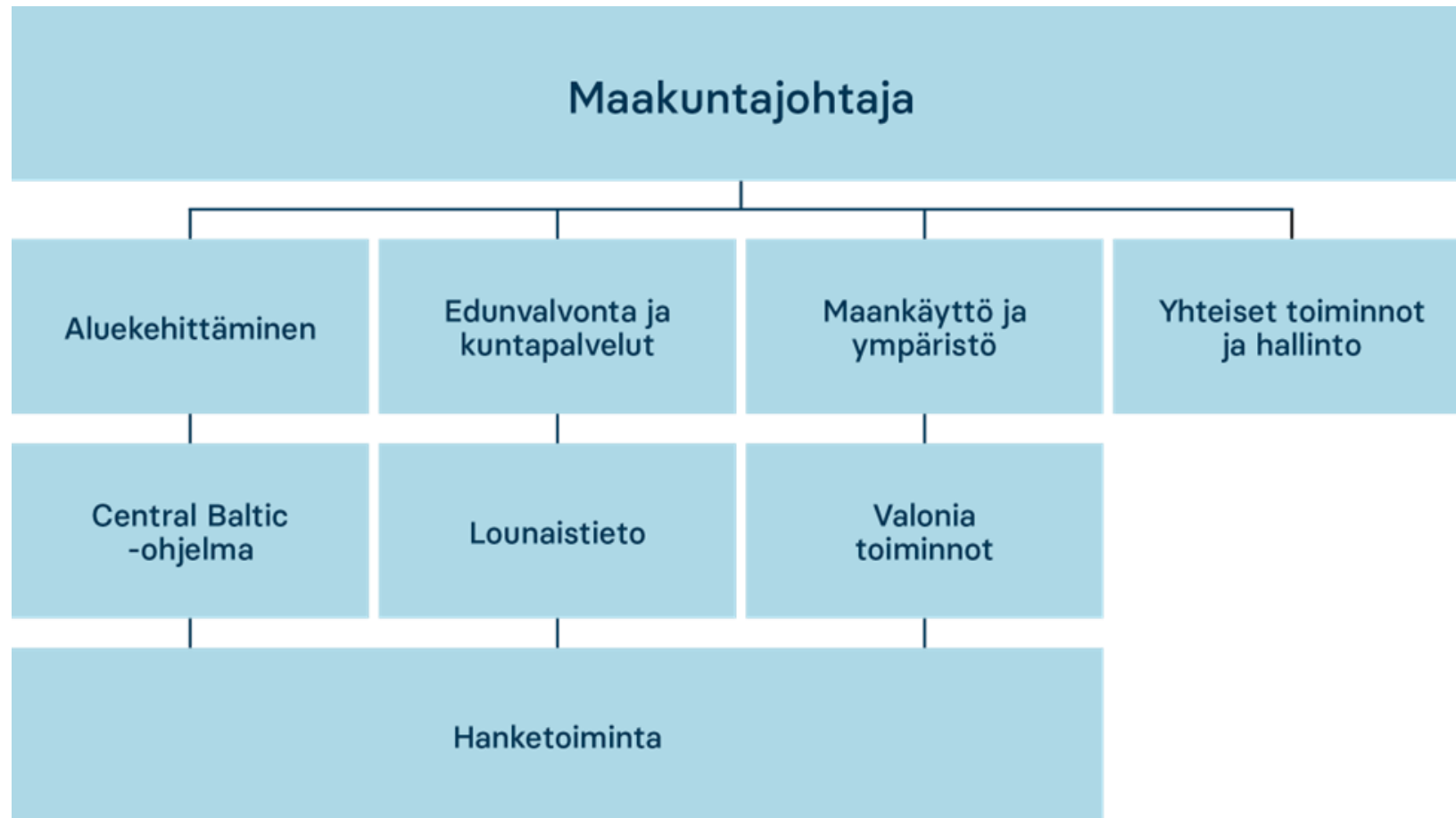
Maakuntavaltuustossa on 106 jäsentä ja valtuusto muun muassa hyväksyy maakuntastrategian, maakuntakaavan, talousarvion ja tilinpäätöksen sekä päättää muista lakien ja perussopimuksen määräämistä asioista.

Maakuntavaltuuston jäsenet ovat kotikuntiensa kunnanvaltuutettuja.

Valtuusto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa päättämään maakunnan asioista.

Organisaatio

Aluekehittäminen

Aluekehittämisen tavoitteena on parantaa maakunnan kehitystä, kilpailukykyä ja kansainvälistä tunnettavuutta huomioimalla erityisesti maakunnan vahvuudet. Osana tätä työtä aluekehityksen tehtävänä on ohjata Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan kansallisten ohjelmien rahoitusta sekä valtion erillisiä budjettimäärärahoja maakunnan kehittämisen painopisteisiin.

Edunvalvonta

Edunvalvonta huolehtii maakunnan etujen ja tavoitteiden valvomisesta niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Sen tehtävänä on edistää maakunnallisten tavoitteiden toteutumista kuntien, valtion ja Euroopan unionin päätöksenteossa. Kansallisesti edunvalvonnalla vaikutetaan valtion talousarvioon, lainsäädäntöön ja hallitusohjelmaan.

Maankäyttö ja ympäristö

Maakunnan suunnittelulla edistetään maakunnan vetovoimaa ja tasapainoista kehitystä maankäyttö- ja rakennuslaki sekä ympäristövastuullisuus huomioiden. Maakunnan aluerakenteen ja tavoiteltavan kehityksen osoittavaa maakuntasuunnitelmaa tarkennetaan maakuntakaavassa, joka on kuntakaavoitusta ohjaava alueiden käytön suunnitelma. Osana maakunnan suunnittelua ovat myös liikennejärjestelmätyö ja merialuesuunnittelu.

Lounaistieto

Osana liittoa toimii myös Lounaistieto, joka on Lounais-Suomen alueellinen tietopalvelu. Lounaistieto tarjoaa monipuolista alueellista tietoa, kuten tilastopalvelua maakunnan kehityksestä, paikkatietoa karttapalvelussa ja avointa dataa dataportaalissa. Varsinais-Suomen liiton lisäksi Lounaistiedon toimintaa rahoittavat Turun kaupunki, Turun yliopisto, Satakuntaliitto, Åbo Akademi ja Yrkeshögskolan Novia. Lounaistieto on myös aktiivinen hanketoimija ja osa sen toiminnasta rahoitetaan hankerahoituksella.

Central Baltic Interreg -ohjelma

Varsinais-Suomen liitto toimii Euroopan unionin Central Baltic Interreg -ohjelman hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisena. Ohjelmasta rahoitetaan Suomen, Ruotsin, Viron ja Latvian alueella toteutettavia maiden välisiä yhteistyöhankkeita.

Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimisto

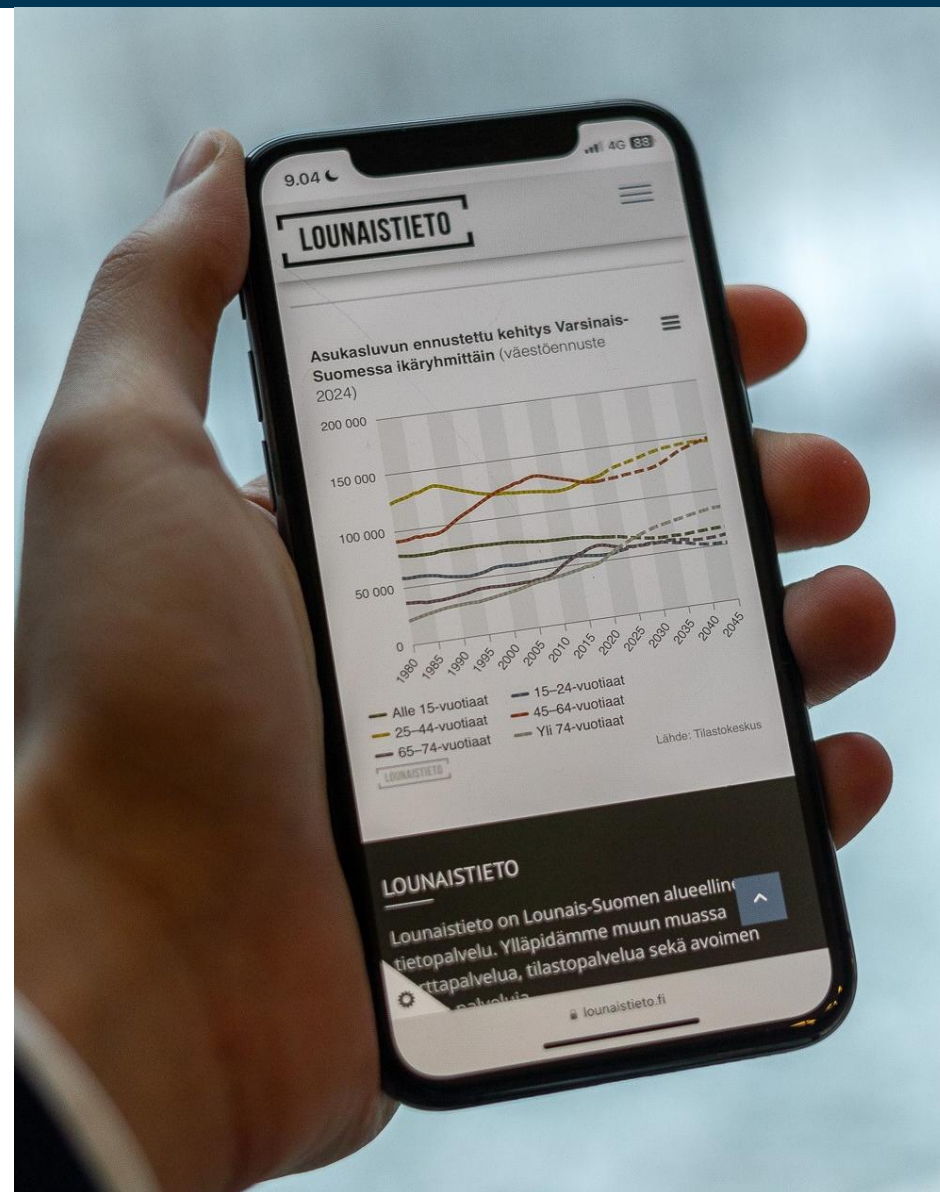
Varsinais-Suomen liitolla on myös Turun kaupungin kanssa yhteisesti rahoitettu Eurooppa-toimisto Brysselissä. Toimiston tehtävänä on valvoa sekä edistää Turun ja Varsinais-Suomen etuja Euroopan unionin päätöksenteossa, auttaa varsinaissuomalaisia toimijoita eurooppalaisessa yhteistyössä sekä välittää tietoa EU-rahoituksista.

Lounaistiedon tilastot tietojohdamisen tukena

- Väestö ja muuttoliike
- Työllisyys ja työpaikat
- Suhdanteet
- Tutkimus ja kehittäminen
- Työttömyys
- Matkailu ja liikenne
- Ympäristö
- MAL-seuranta

→ lounaistieto.fi/tilastot

Hallinto

Hallinnon tehtävänä on huolehtia Varsinais-Suomen liiton henkilöstöhallinnosta ja taloudesta. Hallinto laatii kirjanpidon ja viranomaisilmoitukset, huolehtii palkanlaskennasta, tiedonhallinnasta sekä kokoaa maakuntavaltuuston ja -hallituksen kokousten esityslistat ja pöytäkirjat.

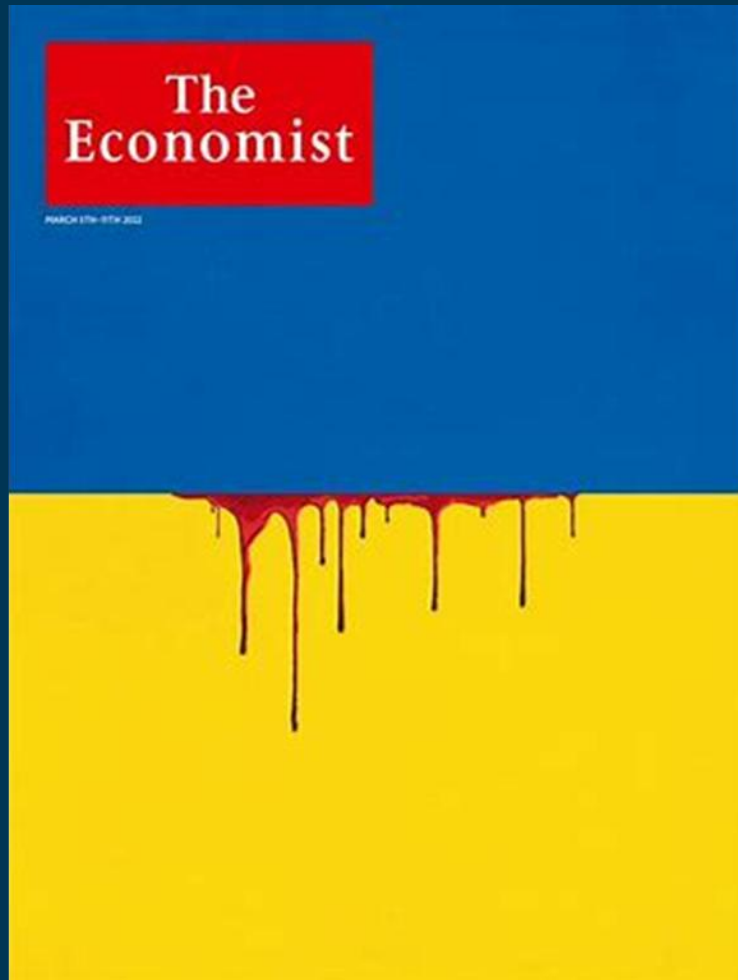
Lisäksi Varsinais-Suomen liitto toteuttaa sille annettuja tehtäviä erillisrahoituksella toimivien Valonian, Lounaistiedon, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston sekä monien hankkeiden kautta. Kuntayhtymä toimii myös Central Baltic Interreg -ohjelman hallintoviranomaisena ja sihteeristön päätoimipaikkana.

Valonia

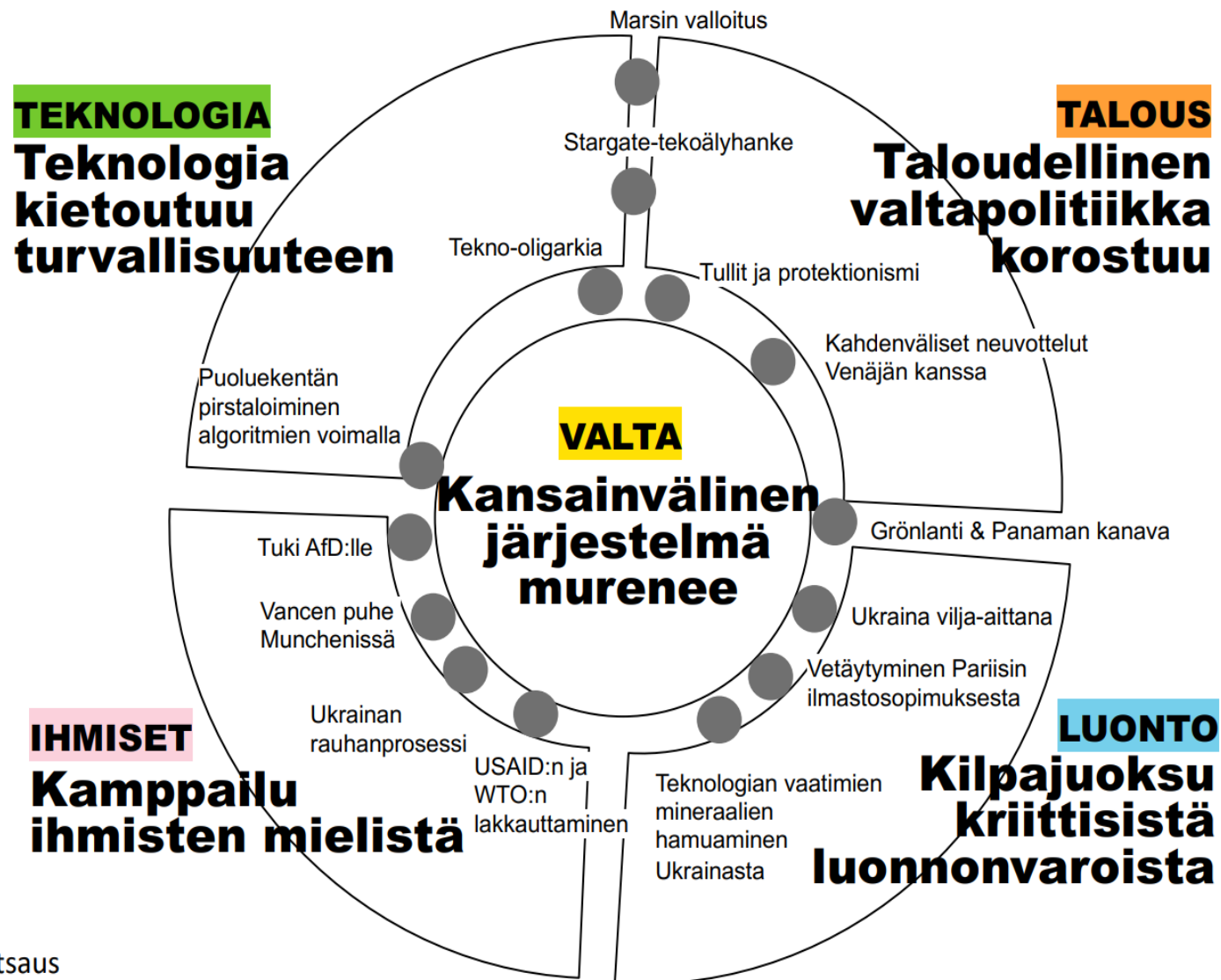
Valonia on vuodesta 2015 toiminut osana Varsinais-Suomen liittoa. Valonia on kestävän kehityksen ja energia-asioiden asiantuntijaorganisaatio, joka toiminta perustuu laajaan hanketoimintaan. Hankerahoitus muodostaa Valonian suurimman tulolähteen, mutta myös liiton jäsenkunnat ovat sitoutuneet rahoittamaan Valonian toimintaa maksuosuuksillaan. Valonia antaa asiantuntija-apua ja kouluttaa kuntia, kuntalaisia ja yrityksiä sekä hakee uusia kestävän kehityksen ratkaisuja ja resurssitehokkaita toimintamalleja.

Maailma ja me - Megatrendit ja Varsinais-Suomi

Komission 2024-2029 prioriteetit

1. Uusi suunnitelma Euroopan kestävän vaurauden ja **kilpailukyvyn** varmistamiseksi
2. Euroopan **puolustuksen ja turvallisuuden** uusi aikakausi
3. Ihmisten tukeminen sekä yhteiskuntiemme ja **sosiaalisen mallimme** vahvistaminen
4. Elämänlaadun turvaaminen: **ruokaturva, vesi ja luonto**
5. **Demokratian** suojeleminen ja arvojemme vaaliminen
6. **Globaali** Eurooppa: vaikutusvaltaa ja kumppanuuksia
7. Tuloksiin yhdessä ja unioni valmiiksi tulevaisuuteen

Suomi 2025

Turvallisuus

- Venäjän muodostama pitkäkestoinen uhka korostaa puolustuksen merkitystä
- Puolustusmenot kasvavat, sisäisen turvallisuuden resursseja vahvistetaan
- Itärajan sulku ja huoltovarmuuden kehittäminen keskiössä

Talous

- Talouskasvu orastavaa, mutta epävarmuus pidättelee kehitystä
- Investointikannustimet tukevat kilpailukykyä
- Korkeakoulutuksen ja osaamisen vahvistaminen nähty kohtalonkysymyksenä

Ympäristö

- Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät infrastruktuurissa ja terveydessä
- Ekologinen kestävyyskriisi vaikuttaa talouteen ja turvallisuuteen
- Luontopohjaiset ratkaisut ja puhtaan energian investoinnit vahvistuvat

Hyvinvointi

- Väestön ikääntyminen ja alueelliset erot haastavat palvelujärjestelmää
- Mielenterveys ja liikkumattomuus korostuvat hyvinvoinnin haasteina
- Työnteon kannustimia ja ostovoimaa vahvistetaan

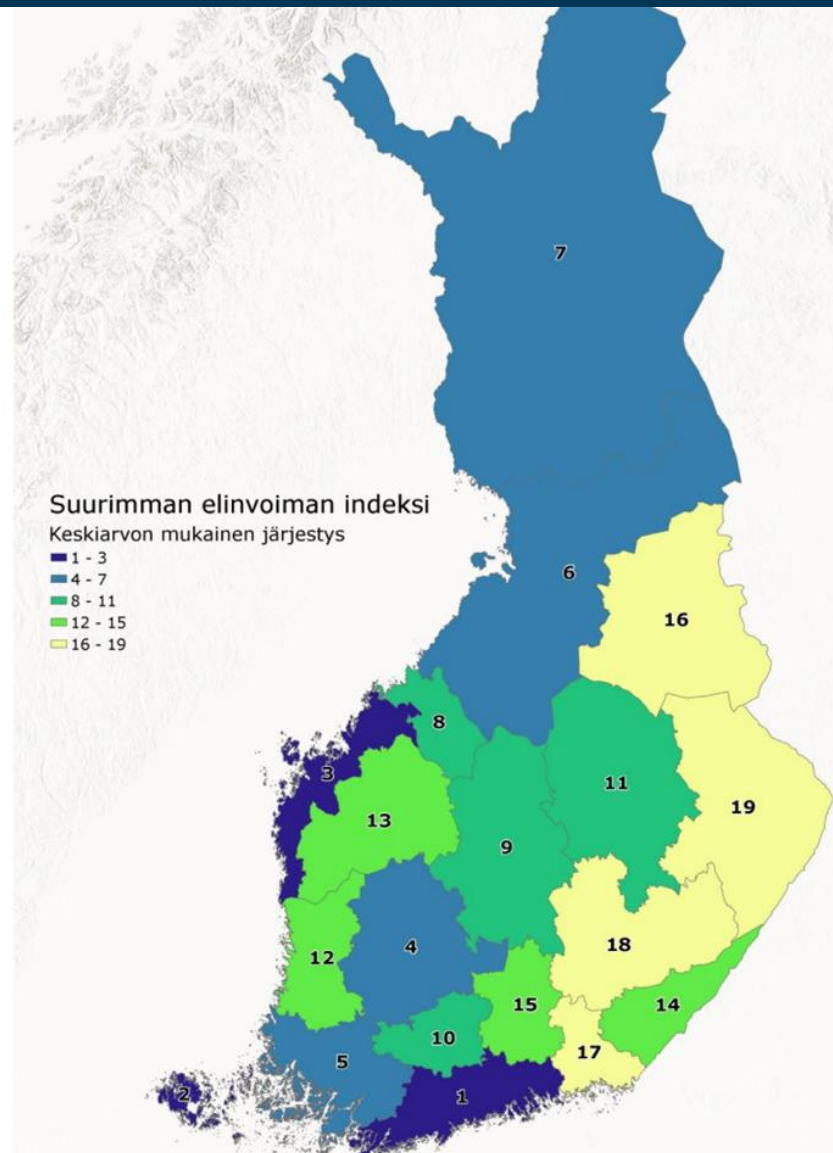
Varsinais-Suomessa sekä elpymisen merkkejä että haasteita ja epävarmuutta

- **Yrittäjien odotukset parantuneet:** Varsinais-Suomen pk-yrittäjien suhdanneodotukset ovat kääntyneet nousuun. Liikevaihdon ja henkilöstön määrän kasvuodotukset ovat kohentuneet, vaikka investointihalukkuus on edelleen varovaista.
- **Investointien kasvu:** Maakunnassa on nähtävissä positiivisia merkkejä investointien määrän kasvusta. Esimerkiksi teollisuuden, kaupan ja palvelualojen investointihalukkuus on lisääntynyt, ja Turun alueelle on suunnitteilla merkittäviä hankkeita.
- **Työttömyys nousussa:** Työttömyysaste nousi maaliskuussa 9,0 prosenttiin, mikä on 0,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Erityisesti Uudessakaupungissa ja Vakka-Suomessa työttömyysasteet ovat korkeita.
- **Kuntien talousnäkymät heikentyneet:** Kuntaliiton kyselyn mukaan yli puolet Varsinais-Suomen kuntien talousjohtajista arvioi kuntansa talouden heikkenevän seuraavan 12 kuukauden aikana.
- **Varhan alijäämä:** Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) talous on alijäämäinen, ja vuoden 2024 arvioidaan jäävän noin 156 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Alijäämän kattaminen on suunniteltu aloittavaksi vuonna 2025.

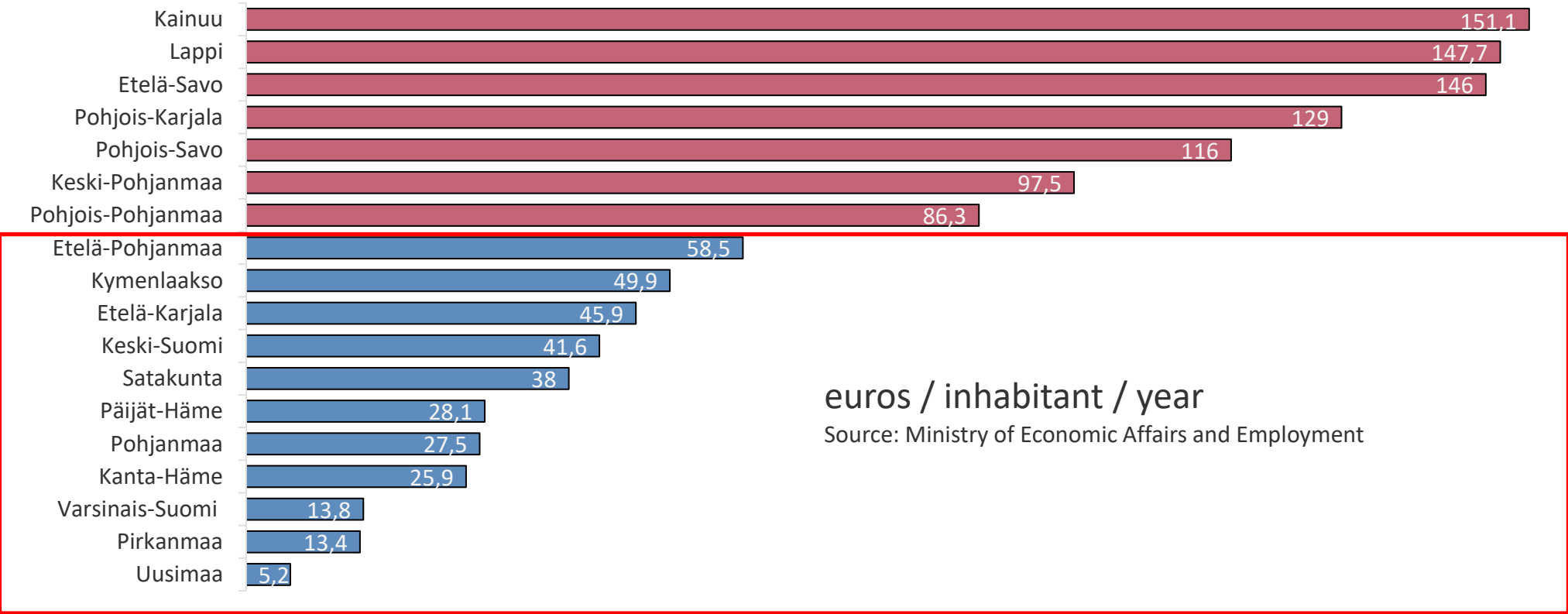
Maakuntien kova kilpailukyky yhdistelmäindeksillä

Viereinen kartta perustuu 14 muuttujan yhdistelmäindeksiin, jossa on yhdistetty useita muuttujia yhdeksi indeksimuuttujaksi. Muuttujaa voidaan käyttää erityisesti useiden muuttujien yhdistelmissä päätök-senteon helpottamiseksi..

- Muuttujissa on painotettu bruttokansantuotetta, työllisyysastetta ja yksityisen sektorin työpaikkamuutosta. Käänteisinä muuttujina ovat työttömyysaste, taloudellinen huoltosuhde ja sairastuvuus eli mitä isompi arvo, sitä voimakkaammin korreloi kokonaisindeksiin heikentäen maakun-nan järjestyslukua.
- Yhdistelmäindeksin tulosten perusteella **maakunnat on jaettu viiteen luokkaan, klusteriin.**
 - Yhdistelmäindeksin perusteella ensimmäiseen luokkaan kuuluvat Uusimaa, Ahvenanmaa ja Pohjanmaa
 - Toiseen luokkaan kuuluvat Pirkanmaa, **Varsinais-Suomi**, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi
 - Yhdistelmäindeksin perusteella heikoimpaan luokkaan kuuluvat Kainuu, Kymenlaakso, Etelä-Savo ja Pohjois-Karjala

Funding for the EU's regional and structural policy 2021–2027 in Finland by region

Kilpailukyky ja kasvu

- Elinvoima, uudistuminen ja TKI
- Kansainväliset ja kotimaiset investoinnit
- Koulutus, osaava työvoima, kansainväliset osaajat
- Saavutettavuus & toimivat liikenne- ja viestintäyhteydet

Kokonaisturvallisuus ja resilienssi

- Yksilön osallisuus, toimintakyky ja hyvinvointi (ml. kulttuuri ja liikunta)
- Turvallinen elinympäristö, arjen turvallisuus
- Huoltovarmuus, varautuminen ja omavaraisuus
- Turvallisuus- ja puolustusteollisuus, kaksoiskäyttöratkaisut
- Sotilaallinen liikkuvuus

Kestävä tulevaisuus ja puhdas siirtymä

- Ilmastonmuutoksen hillintä sekä sopeutuminen: vähähiilisyys ja hiilineutraalius
- Luonnon monimuotoisuus
- Puhtaan siirtymän investoinnit ja teknologiat, kestävät energiaratkaisut

Puhdas siirtymä

- 1. Suomi ja maakuntamme tarvitsevat tulevaisuudessakin kansainvälisesti kilpailukykyistä, teollista toimintaa, työpaikkojen ja verotulojen luomiseksi hyvinvointiamme edistämään.**
 - Teollisuuden kehittämisellä on merkitystä myös korkeakoulu koulutuksen ja tutkimuksen kehittymiseen alueella.
 - Tärkeä elementti TKI-panostusten lisäämiseksi
- 2. Kilpailukykyä saavutetaan erityisosaamisella ja korkean jalostusarvon teollisella tuotannolla**
- 3. Suomi kilpailee muiden eurooppalaisten maiden kanssa teollisuusinvestoinneista ja yritysten sijoittautumisesta.**

Vihreän teollisuuden tuomat hyödyt

Uudet investoinnit
alueelle

Teollisen
mittakaavan
toiminta korkealla
jalostusarvolla

Uuden kv-
liiketoiminnan
syntyminen

Tutkimusosaamisen
hyödyntäminen
liiketoiminnassa

Työpaikkojen
syntyminen

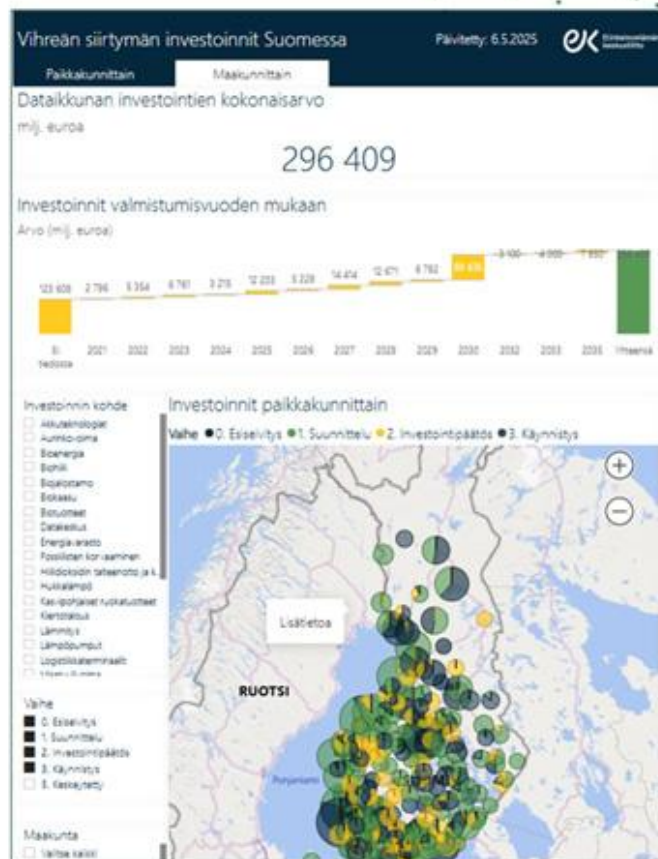
Verotulot kunnille ja
valtiolle

- **Teollisen investoinnin ympäristövaikutukset ja -hyödyt lasketaan:**
- **Elinkaariarvion (LCA)** avulla (päästöt, kulutus)
- **Lainsäädännön ja vaikutusalueen** pohjalta
- **Hyötyjen arvioinnilla** (vähennykset, säästöt, ympäristöparannukset)
- **Rahallistamalla vaikutuksia** (esim. CO₂-säästöt euroina)
- **Yhteenvetotaulukolla** päätöksenteon tueksi

Suomessa vireillä yli 300 mrd€ investoinnit

Teema	Summa (M€)
Merituulivoima	98 290M€
Maatuulivoima	94 941M€
Vety	25 581M€
Siirtoverkko	15 797M€
Datakeskus	10 635M€
Akkuteknologiat	8 008M€
Biojalostamo	6 600M€
Metallien valmistus	6 145M€
Aurinkovoima	5 706M€
Lämpöpumput ja hukkalämpö	4 055M€
Mineraalisektori	3 865M€
Energiavarasto	3 732M€
Biotuotteet	3 634M€
Fossiilisten korvaaminen ja lämmitys	3 602M€
Muut	1 612M€
Ydinvoima	1 265M€
Kiertotalous	1 214M€
Kasvipohjaiset ruokatuotteet	1 085M€
Hiilidioksidin talteenotto ja käsittely	901M€
Biokaasu	866M€

Lähde: EKA:n vihreän siirtymän investointien datakkuna

Suomella on puhtaan siirtymän valttikortit käsissä, mutta ne pitää pystyä kääntämään toteutuneiksi investoinneiksi

- 1 Päästöjen vähentäminen edellyttää nopeaa energiamurrosta, kaikilla sektoreilla. Sähköistyminen – suoraan ja epäsuorasti – on keskeisessä roolissa.
- 2 Suomella on käsissä arvokkaat vahvuudet: valtava puhtaan sähkön potentiaali ja Pohjoismaisen sähkömarkkinan säätökapasiteetti, erinomaiset verkot sekä biopohjainen CO2
- 3 Suomelle keskeinen kysymys on, saadaanko Suomeen kotiutettua sähköä käyttäviä investointeja ja luotua lisää korkean jalostusarvon teollisuutta. Hallituksen verokannustin ja suora tuki hyviä avauksia!
- 4 Investointiluvituksen sujuvoittaminen on keskeistä investointien toteutumiselle.
- 5 Onnistuminen vaatii toimivat puitteet: puhtaan sähkön saatavuus, luvitus ja ennakoitava toimintaympäristö, osaajien saatavuus, TKI-panostukset, kilpailukykyinen logistiikka.

KUNNAT & VSL

Kriittisiä asioita vihreän teollisuuden investointien syntymiselle ja teollisuutemme menestymiselle

INFRASTRUKTUURI

Teollisuudelle varatut, riittävän isot tonttialueet

Suora meriyhteys

Satamatoimintaa teollisuudelle

Rautatieyhteyksiä

Teollisuus –infrastruktuuria;

- vahva sähköverkko: ilman sähköä VS-Suomessa ei ole vihreän/puhtaan siirtymän liiketoimintaa
- merivesi jäähdytyskäyttöön
- puhdasta prosessivettä

Kaupunki -infrastruktuuria, esim.

- voimalaitokset
- kaukolämpöverkko

OSAAMINEN JA EKOSYSTEEMIT - Korkeakoulututkimus ja osaajat

Suomi 2025

Turvallisuus

- Venäjän muodostama pitkäkestoinen uhka korostaa puolustuksen merkitystä
- Puolustusmenot kasvavat, sisäisen turvallisuuden resursseja vahvistetaan
- Itärajan sulku ja huoltovarmuuden kehittäminen keskiössä

Talous

- Talouskasvu orastavaa, mutta epävarmuus pidättelee kehitystä
- Investointikannustimet tukevat kilpailukykyä
- Korkeakoulutuksen ja osaamisen vahvistaminen nähty kohtalonkysymyksenä

Ympäristö

- Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät infrastruktuurissa ja terveydessä
- Ekologinen kestävyyskriisi vaikuttaa talouteen ja turvallisuuteen
- Luontopohjaiset ratkaisut ja puhtaan energian investoinnit vahvistuvat

Hyvinvointi

- Väestön ikääntyminen ja alueelliset erot haastavat palvelujärjestelmää
- Mielenterveys ja liikkumattomuus korostuvat hyvinvoinnin haasteina
- Työnteon kannustimia ja ostovoimaa vahvistetaan

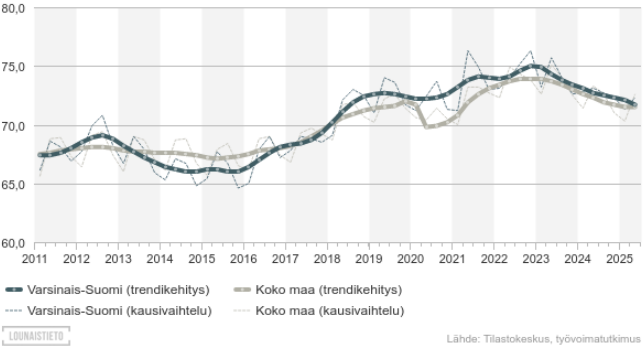
Varsinais-Suomessa sekä elpymisen merkkejä että haasteita ja epävarmuutta

- **Yrittäjien odotukset parantuneet:** Varsinais-Suomen pk-yrittäjien suhdanneodotukset ovat kääntyneet nousuun. Liikevaihdon ja henkilöstön määrän kasvuodotukset ovat kohentuneet, vaikka investointihalukkuus on edelleen varovaista.
- **Investointien kasvu:** Maakunnassa on nähtävissä positiivisia merkkejä investointien määrän kasvusta. Esimerkiksi teollisuuden, kaupan ja palvelualojen investointihalukkuus on lisääntynyt, ja Turun alueelle on suunnitteilla merkittäviä hankkeita.
- **Työttömyys nousussa:** Työttömyysaste nousi maaliskuussa 9,0 prosenttiin, mikä on 0,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Erityisesti Uudessakaupungissa ja Vakka-Suomessa työttömyysasteet ovat korkeita.
- **Kuntien talousnäkymät heikentyneet:** Kuntaliiton kyselyn mukaan yli puolet Varsinais-Suomen kuntien talousjohtajista arvioi kuntansa talouden heikkenevän seuraavan 12 kuukauden aikana.
- **Varhan alijäämä:** Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) talous on alijäämäinen, ja vuoden 2024 arvioidaan jäävän noin 156 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Alijäämän kattaminen on suunniteltu aloittavaksi vuonna 2025.

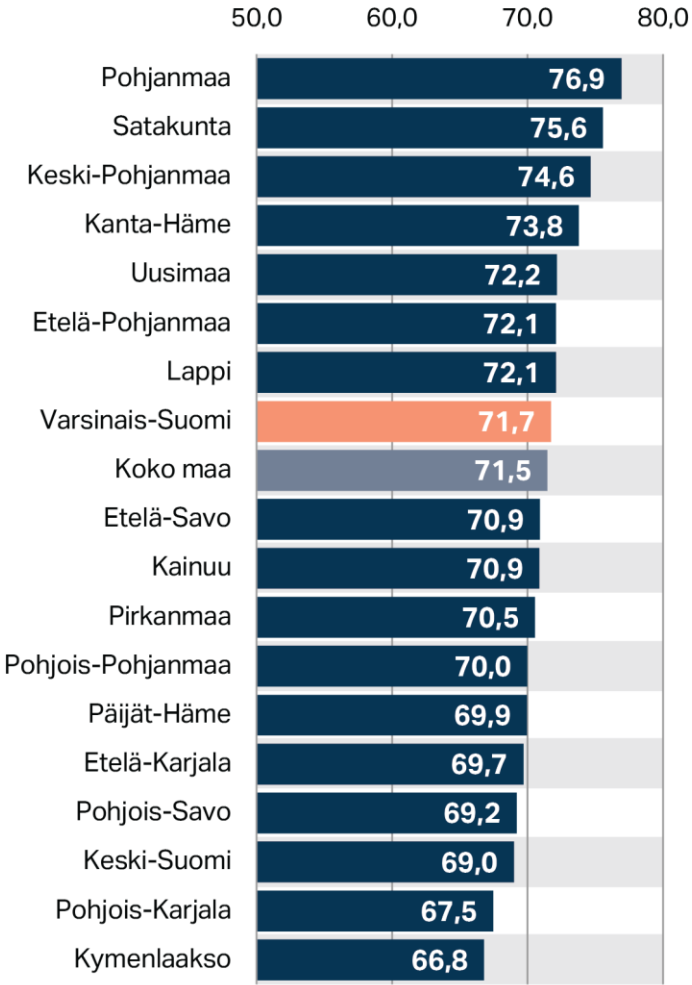

Varsinais-Suomen työllisyysasteen lasku jatkuu, mutta ei ole huonompi kuin muissa suurissa maakunnissa.

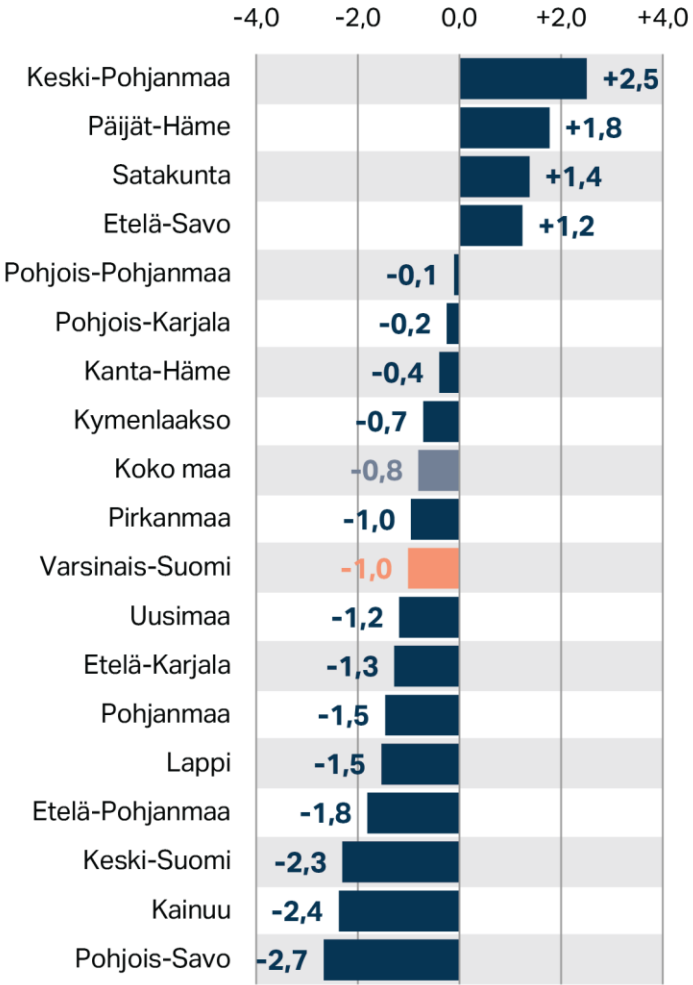
Työllisyysasteen trendin kehitys (15-64-vuotiaat, %)

Työllisyysasteen trendiluku (Q2/2025, %)

Työllisyysasteen trendin vuosimuutos (Q2/2024 – Q2/2025, %-yks.)

**Varsinais-Suomen liiton tehtävänä on
maakuntamme edunvalvonta,
kehittäminen ja suunnittelu**

Kaava

Strategia

Vaikuttaminen

Hankerahoitus

*Suomella on isot haasteet ja mahdollisuudet kestävyiden, talouskasvun ja hyvinvoinnin tasapainon saavuttamisessa sekä turvallisen elämän turvaamisessa. Tässä työssä maakunnan liitolla on merkittävä rooli. **Varsinais-Suomen liitto vastaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisestä, maakuntastrategiasta, maakuntakaavoituksesta, liikennejärjestelmätyöstä ja merialuesuunnittelusta sekä maakuntamme edunvalvonnasta.***

*Varsinais-Suomi on kansainvälinen, elinkeinorakenteeltaan monipuolinen **maakunta, joka kytkee Suomen länteen.** Teknologinen osaaminen, laaja korkeakoulutus, rikas kulttuuri sekä ainutlaatuinen saaristo ja luontomme antavat pohjan vahvalle tulevaisuudelle.*

*”Tavoitteenani on menestyvä kestävä kasvun ja hyvinvoinnin, yhteistyötä tekevä innovaatiomaakunta, jossa on vetovoimaa, ja jossa investoidaan osaamiseen ja infraan sekä panostetaan toimintaan. Näin saadaan työpaikkoja ja pitovoimaa, joilla **osaaminen ja pääoma pysyvät Varsinais-Suomessa.** Haluan käydä avointa dialogia sidosryhmien kanssa ja vahvistaa maakunnan liiton asemaa dynaamisena ja haluttuna kehityskumppanina.”*

MKJ Jyri Arponen, Lokakuu 2024

Akuutteja strategisia asioita

- Liikenneratkaisut / Länsirata & yhteydet länteen
- Aluekehittäminen - EU-vaikuttaminen, vaikutus ja hereillä olo
 - rahoitus, koheesiopolitiikka vs. ”yhden kirjekuoren malli”
- Alue /merialuesuunnittelu ja vihreä siirtymä
- Saaristomeri
- V-S TKI-rahoitus
- Pro Varsinais-Suomi Helsinkiin
- Puolustusteollisuus, turvallisuus, huoltovarmuus
- Teollisuuden visiot Varsinais-Suomelle
- Maakuntastrategian päivitys, voimatekijät ja teollisuus mukaan

Aluekehittäminen on lakisääteistä ja monialaista toimintaa maakunnan elinvoiman edistämiseksi

Vastaamme maakunnan yhteisen kehittämisen tahtotilan eli **Varsinais-Suomen strategian ja maakuntaohjelman valmistelusta, yhteiskehittämisestä ja toimeenpanosta.**

Tuemme mm. innovaatioita, koulutuksen kehittämistä ja TKI-toimintaa alueellisesti käytössä olevien rahoitusinstrumenttien kautta.

Saariston ja maaseudun erityiskysymykset sekä koulutuksen **ennakointi** ovat myös osa lakisääteistä toimintaamme.

Luomme edellytyksiä kansainväliselle yhteistyölle erityisesti EU:n aluepolitiikan kautta.

Central Baltic Interreg -ohjelman kautta edistämme Ruotsin, Viron, Latvian, Suomen ja Ahvenanmaan välistä yhteistyötä monilla painopistealoilla. Käytössämme on ohjelmakautena 2021–2027 n. 160milj €.

Ajankohtaista aluekehittämisessä 2026–

Vaikuttaminen EU:n monivuotisen rahoituskehyseshtodukseen niin kansallisesti kuin EU:n tasolla. Päähuomiona alueiden aidon osallistumisen varmistaminen ja alueiden erilaisuuden tunnustaminen.

Varsinais-Suomen strategian ja maakuntaohjelman toimeenpanon käynnistäminen tehokkaasti ja vaikuttavasti yhteistyössä sidosryhmien ja muiden viranomaisten kanssa. Alueen älykkään erikoistumisen kärkien (ÄES) merkityksen huomioiminen.

Central Baltic Interreg -ohjelman uuden ohjelmakauden sisällön ja rakenteen **valmistelun aloitus**.

Pohjoismaisen saaristoyhteistyön toiminnan juridisten edellytysten vahvistaminen (ETGS-status).

Laaja-alaisen **koulutuksen ennakointiyhteistyön** kehittäminen "EKA2".

EU:n aluetason yhteistyön vahvistaminen erityisesti CPMR:n ja Itämerikomission toiminnan kautta.

Edunvalvonta ja kuntapalvelut

Maakunnan edunvalvonta ja maakunnallisten tavoitteiden asettaminen

Vaalipiirin kansanedustajayhteistyö, ylimaakunnallinen edunvalvontayhteistyö

Kuntayhteistyö ja säännöllinen 27 kunnan kuntajohtajakokous

Kulttuuriyhteistyön koordinointi ja edunvalvonta sekä hanketoiminta (Kulttuuripankki)

Viestintä ja maakunnan vetovoimatyö käynnissä brändin ja verkkosivuston uudistaminen

Alueellinen tietopalvelu Lounaistieto toimii vastuualueen osana. Lounaistieto palvelee kuntien ja koko maakunnan tiedontarpeita sekä edistää avoimen tiedon hyödyntämistä.

- Länsirata
- Alueellinen junaliikenne
- E18 kehätie, vt 8, vt 9
- Turun lentoasema

- Koulutusvastuut
- Työperäisen maahanmuuton sujuvoittaminen
- Kasvua tukeva EU-politiikka

- Saaristomeri
- Saaristoliikenne
- Saaristolaki
- Saaristomatkailu

Saavutettavuus ja nopeat yhteydet

Toteutuneet:

- ✓ Länsiradan hallitusohjelmakirjaus
- ✓ Turun lentokentän ympärivuorokautinen rahoitus
- ✓ E18 kehätie Raisiossa ja Paraistenväylä osana MAL-sopimusta

Ajankohtaista:

- Liikenne12
- Lähijunaliikenne
- Länsirata 1. vaiheen rakentaminen
- Tiesuunnitelmien eteneminen

Toteutuneet:

- ✓ Koulutusvastuiden laajentuminen
- ✓ Kansallinen lääkekehityskeskus

Ajankohtaista

- Kasvua tukeva EU-politiikka

Toteutuneet:

- ✓ Saaristomeren hallitusohjelmakirjaus
- ✓ Saaristolain uudistaminen
- ✓ Saaristoliikenteen sopimuskaudet

Ajankohtaista:

- Saaristomeren ravinnekierto ja CAP
- Saaristolaki ja –liikenteen kehittäminen
- Saaristomatkailu

Poliittinen tahto olemassa mutta toimilta puuttuu vaikuttavuutta ja skaalautuvuutta

**”Saaristomeren valuma-alueesta
ravinnekierron pilottialue**

Hallitus suojelee Suomen vesistöjä ja etenkin
haavoittuvaa Saaristomerta

Hallitus jatkaa Saaristomeri-ohjelmaa painottaen
mittakaavaltaan merkittäviin ravinnekierron
parantamisiin johtavia toimenpiteitä.

Ravinnekiertoa edistetään teknologianeutraalisti..”

Vahva ja välittävä Suomi

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023

Aluesuunnittelu

Suunnittelun tavoitteena on **kehittää ja ohjata alue- ja yhdyskuntarakennetta ja luontoympäristöä**, kohti toimivaa, kestävää ja viihtyisää elinympäristöä ja monimuotoista luontoa.

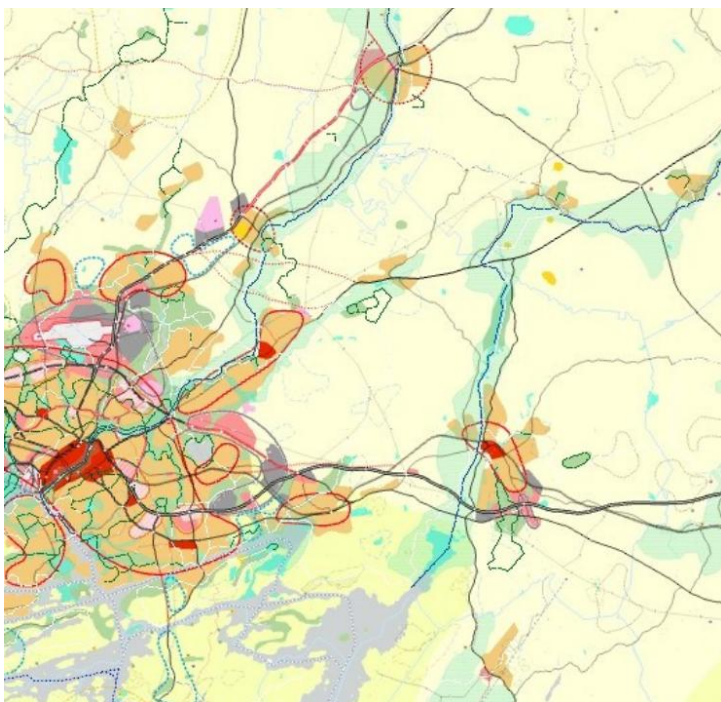
Suunnittelussa huomioidaan niin ekologiset, taloudelliset kuin sosiaaliset ja kulttuurilliset arvot.

Työtä tehdään maakuntakaavoituksella, liikennejärjestelmäsuunnittelulla ja merialuesuunnittelulla yhteistyössä kuntien ja sidosryhmien kanssa.

Aluesuunnittelu

Lakisääteisiä tehtäviä, joiden kautta edistetään maakunnan menestystä

Maakuntakaavoitus

Liikennejärjestelmätyö

Merialuesuunnittelu

Maakuntakaava

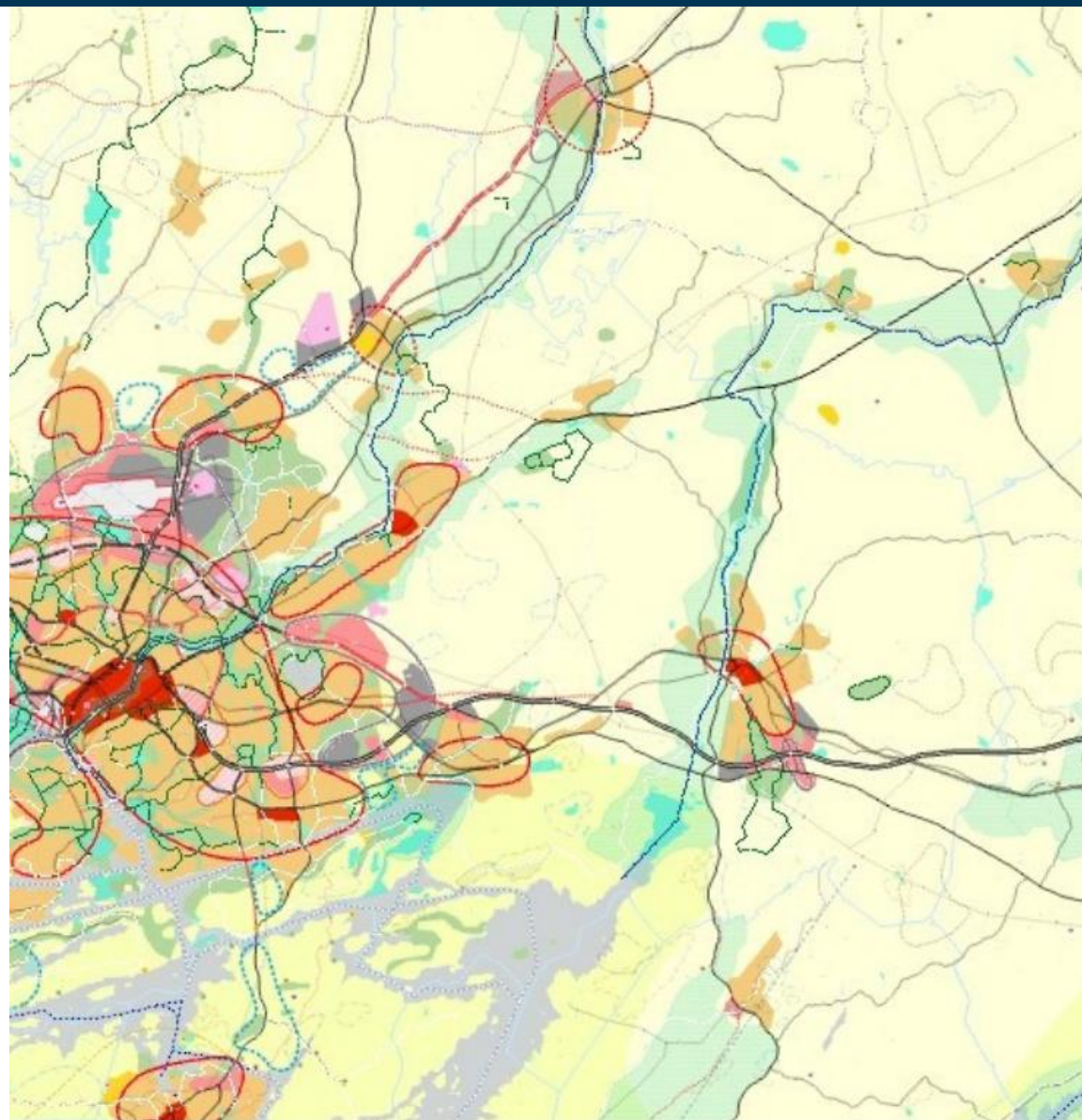
Mahdollistaa ja ohjaa maakunnan kehitystä toteuttaen maakuntastrategiaa aluevarausten ja muiden suunnitteluratkaisujen kautta.

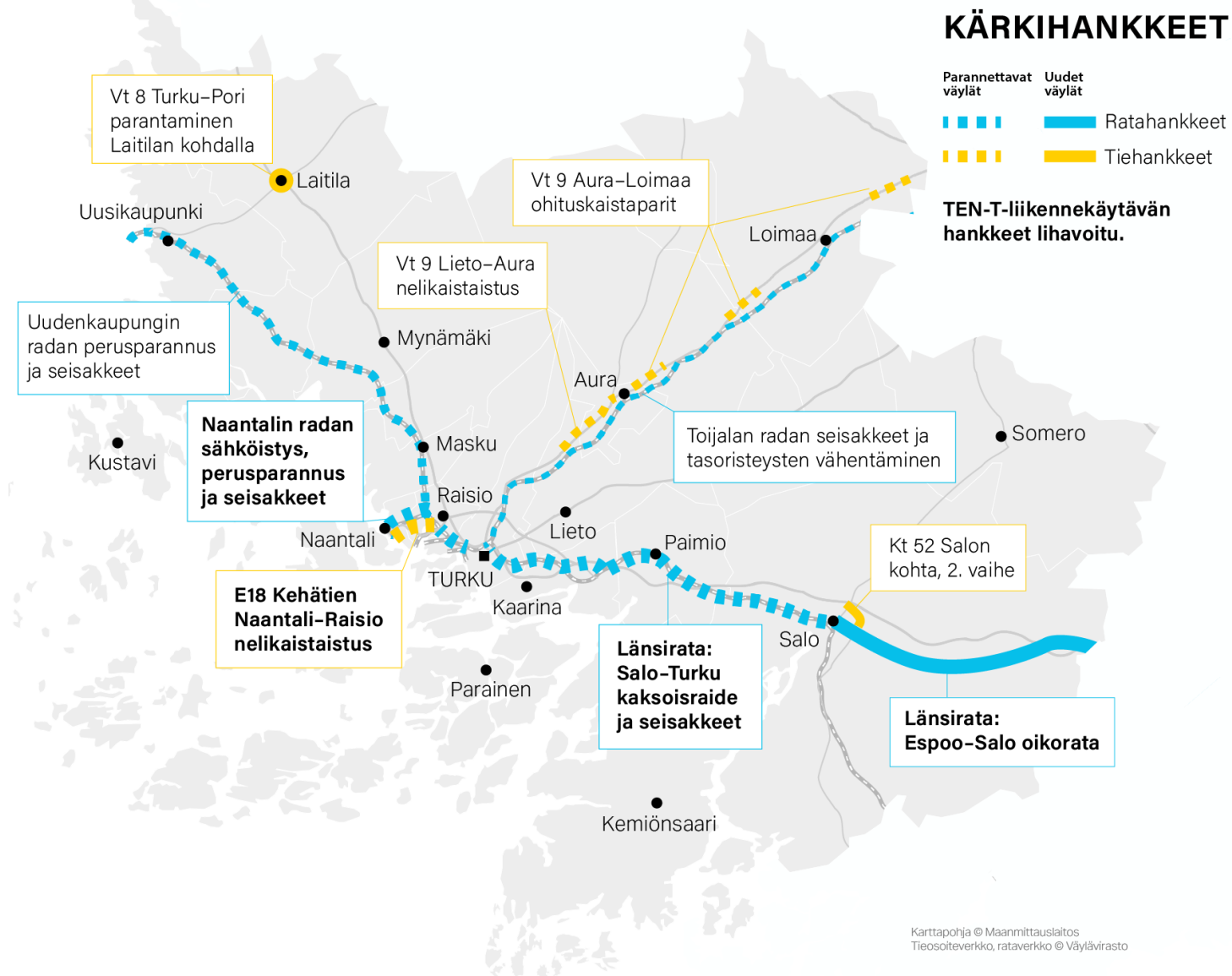
Prosessina laaja, osallistava ja vuorovaikutteinen.

Vesien ja voimien vaihemaakuntakaava käynnissä, valmistuu 2028.

Seuraavaksi vuorossa maakuntakaavan kokonaisu päivitys.

Uusi alueidenkäyttölaki voimaan 2026.

Merialuesuunnittelu

Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen kattava suunnittelutyö tehdään rannikon kahdeksan maakunnan liiton välisessä yhteistyössä.

Merialuesuunnittelun toinen kierros käynnissä. Päivitystyö tehdään vuosien 2024-2027 aikana.

Varsinais-Suomen liitto toimii koordinaatioryhmän kotipaikkana.

Varsinais-Suomi Euroopassa

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

**Varsinais-Suomi
siltana länteen**

**Integroituminen
pohjoismaiseen &
eurooppalaiseen
liikennejärjestelmään**

Ehdotukset länsiyhteyksien vahvistamiseksi

- ✓ **Selvitys kiinteästä liikenneyhteydestä Itämeren ylitse**

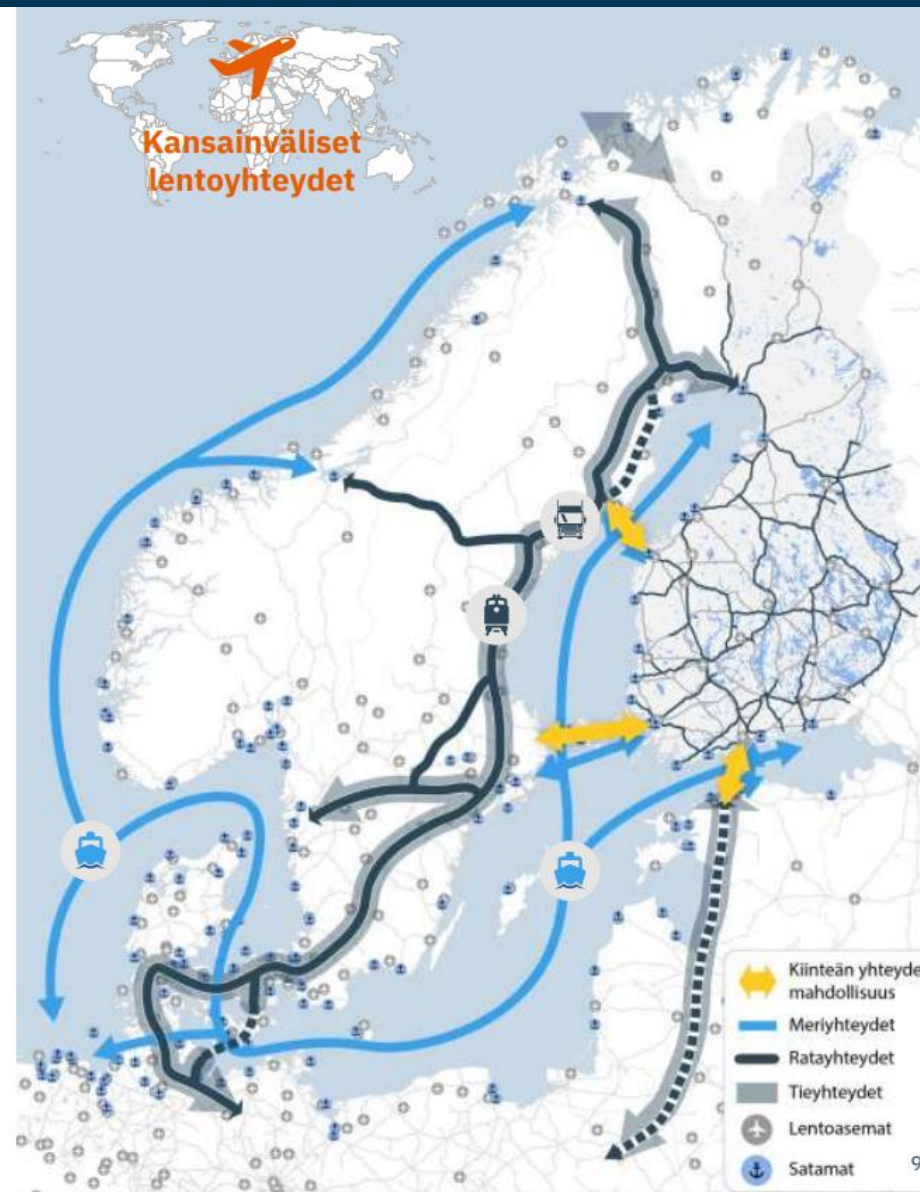
- ✓ **EU-raideleveys Ouluun, Raaheen ja Rovaniemelle**

- ✓ **Turvattu meriliikenne Itämerellä**

- ✓ **Kilpailukykyä ja kasvua lentoliikenteeseen**

**Suomen
kytkeydyttävä
kiinteällä yhteydellä
länteen ja
Eurooppaan.
Suomen selvitetystä
vaativiin
kansainvälisiin
yhteyksiin lisättävä
HKI-Turku-Tukholma**

Helsinki - Turku - Tukholma: 415 km

Oslo - Kööpenhamina: 483 km

Tukholma - Oslo: 416 km

Tukholma - Kööpenhamina: 522 km

Huoltovarmuus

- Huoltovarmuuden kannalta länsirannikko on aina ollut merkittävässä roolissa. Viljavarastot, polttoainevarastot ja Suomen ensimmäinen öljynjalostamo on rakennettu Naantaliin, mahdollisimman kauas itärajasta, saariston suojaan. Nykyisessä maailmantilanteessa sijainnin merkitys korostuu jälleen.
- Turun seudulla on mahdollisuus toimia Itämeren huoltovarmuustoiminnan solmukohtana, sekä tulevaisuuden polttoaineiden ja kriittisten kemikaalien varasto-, ja logistiikkakeskuksena.
- Turun ja Naantalın satamat palvelevat jo nyt huoltovarmuuden kannalta kriittistä Suomen ja Euroopan välistä logistiikkaa.
- Naton tarpeet tulevaisuudessa. *Tuontiriippumattoman polttoaineen saatavuus* voi olla Natolle ja puolustusvoimille tärkeä tekijä

Merivoimat sekä rannikkolaivasto Lounais-Suomessa

Merivoimien esikunta ja rannikkolaivasto sijaitsevat Turussa.

Länsi-Suomen
merivartioston esikunta
Turussa, merivartioasemat
Porissa ja Raumalla.
Turussa Rajan
vartiolentolaivue.

Tarvitaan yhteinen visio ja strategia sekä yhteiset toimenpiteet ja teot

Maakuntastrategian päivitys

Maakuntastrategia ja maakuntaohjelma ovat koko maakunnan yhteinen tulevaisuuskäsikirja, jossa on menestyksen edellytykset ja tulevaisuuden mahdollisuudet ja jossa määritellään tarvittavat toimenpiteet, millä näihin päästää. Maakunnan keskeiset toimijat hyväksyvät.

Täytyy olla linjassa kuntien visioiden ja strategioiden sekä maakunnallisten strategisten painopisteiden kanssa.

Mittareina Voimatekijät / EVP-Indeksi

Maakuntakaavan merkittävin tehtävä on yhteensovittaa niin valtakunnalliset, maakunnalliset kuin paikalliset tavoitteet toisiinsa. Maakuntakaavan ohjausvaikutus tuo luotettavuutta ja pysyvyyttä kriittisille investoinneille.

Mikä Varsinais-Suomen strategia on?

Lakisääteinen asiakirja: Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa valmistelua.

Alueellinen rahoitus
EAKR, AKKE...

EU-rahoitus

Alueellisten viranomaisten työ ja resurssit

Aiheina esimerkiksi:

- kestävä elinvoima ja investoinnit
- hyvinvoiva väestö ja yhteisöt
- vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto
- kokonaisturvallisuus
- kansainvälisyys
- alueiden saavutettavuus
- työvoiman saatavuus
- työllisyys
- osaaminen ja sivistys

Strategian ja maakunnan kehittämisen pohjaksi EVP-ajattelu

**Ainutlaatuisen
houkutteleva
Varsinais-Suomi.**

VETOVOIMA

Kuinka kiinnostava, houkutteleva, dynaaminen, haluttava jne. alue on ulkopuolisten näkökulmasta, joka voidaan edelleen jakaa muutto-, sijainti-, paikka- ja kiertovetovoimaan.

ELINVOIMA

Aluetaloudelliseen ja kasvuun liittyvät tekijät, jotka voidaan edelleen jakaa ulkoiseen ja sisäiseen sekä kovaan ja pehmeään elinvoimaan.

**Kestävästi
elinvoimainen
Varsinais-Suomi.**

**Varsinais-Suomi
sinua varten.**

PITOVOIMA

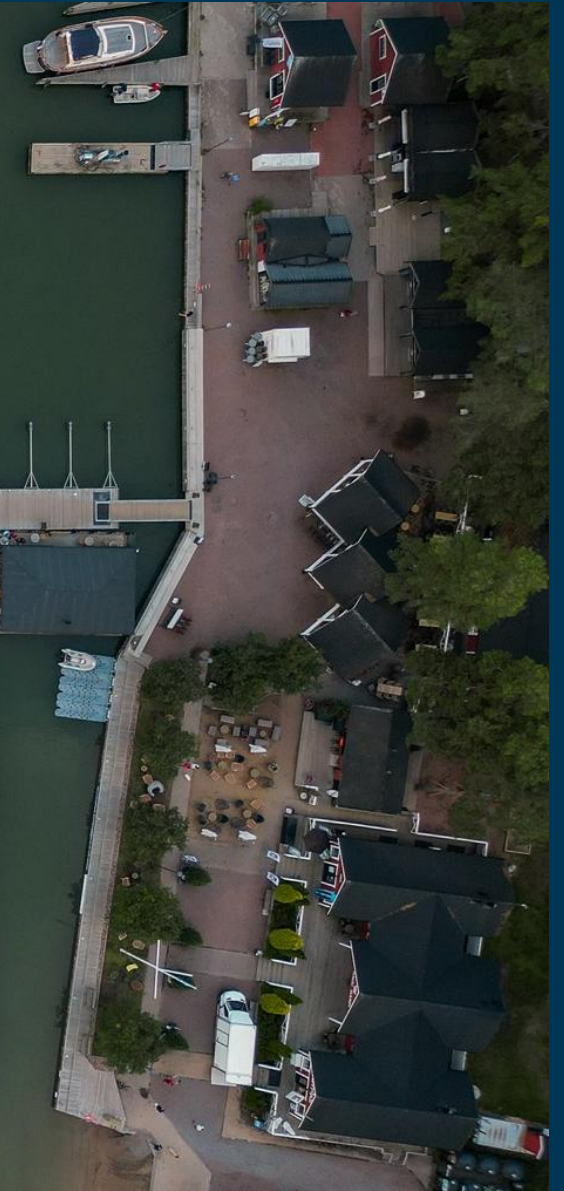
Kuinka viihtyisä, mukava, hauska, turvallinen jne. alue on alueen omien asukkaiden, yritysten ja toimijoiden näkökulmasta.

Visio 2040+		Varsinais-Suomi – yhteyksien rakentaja		
Arvot:		Vastuullisuus, saavutettavuus, uteliaisuus, luottamus		
Kärki- tavoitteet 2040:		Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi	Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi	Varsinais- Suomi sinua varten
Läpileik- kaavat teemat:		Maakuntaohjelman tavoitteet 2030 ryhmiteltynä:		
	Kestävä talous ja kilpailukyky	Kasvuhakuinen yritystoiminta	Yrittäjä- ja osaajamyönteisyys	Osaava kansalaisuus
	Luonto ja puhdas siirtymä	Edistykselliset murrosteknologiat	Toimivat ja kilpailukykyiset liikenneyhteydet	Hyvinvointi ja hyvä elämä
	Kokonais- turvallisuus	Kestävä ruoka- ja resurssitalous	Erottuva elämys- ja kulttuuritoiminta	Monimuotoinen luonto ja yhteinen kulttuuriympäristö
	Uudistumiskyky ja tulevaisuus- valmius	Älykkään erikoistumisen painopisteet 2026-2029:		
		Merelliset ratkaisut / Ruokainnovaatiot ja ruokaturva / Vaativat terveysratkaisut / Älykkäät ratkaisut / Talouden kestävyys siirtymä		

Varsinais-Suomi on yhteyksien rakentaja, joka kiinnittää Suomen länteen.

Kärkitavoitteet vuoteen 2040:

Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi

v. 2026-
2029:

yritysten kansainvälistyminen,
tuotekehitys, murrosteknologiat,
kestävä ruoka- ja resurssitalous

Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi

yrittäjä- ja osaajamyönteisyys,
liikenneyhteydet, elämys- ja
kulttuuritoiminta

Varsinais-Suomi sinua varten

osaava kansalaisuus, hyvinvointi,
monimuotoinen luonto

Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi, tavoitteet vuoteen 2030

1. Varsinaissuomalaiset **yritykset investoivat** ja kansainvälistyvät rohkeasti.
2. Varsinais-Suomessa entistä useampi yritys tekee tuotekehitystä **ja TKI-investoinnit** nousevat miljardiin euroon.
3. Varsinais-Suomi on **datavetoisen ja uusia datateknologioita hyödyntävän** luovan ja vastuullisen liiketoiminnan edelläkävijä.
4. Varsinais-Suomi nousee keskeiseksi **puolustus- ja kaksikäyttöteknologioiden** kehittäjäksi Suomessa.
5. Varsinais-Suomessa on käynnistynyt useita uusia **vihreän siirtymän** hankkeita, joiden energian saanti on varmistettu.
6. Varsinais-Suomessa **kiertotalouteen** siirtyminen on vähentänyt luonnonvarojen käyttöä, ja päästöjen määrä on laskenut merkittävästi.
7. **Kestävä ruoan tuotanto** on Varsinais-Suomessa kannattavaa, ja ruoan jalostusaste on noussut.

Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi, tavoitteet vuoteen 2030

8. **Yritysten ja investoijien** on sujuvaa sijoittua Varsinais-Suomeen.
9. Varsinais-Suomen **korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset** ovat Suomen vetovoimaisimpia.
10. Mielekkäät **työmahdollisuudet** houkuttelevat lisää osaajia maakuntaan.
11. Varsinais-Suomi on **myönteisesti erottuva**.
12. Saaristo ja Varsinais-Suomen luonto- ja kulttuurikohteet ovat Suomen vetovoimaisin **kestävän matkailun kokonaisuus**.
13. **Yhteydet Varsinais-Suomesta länteen** ovat Suomen kansainvälisen liikenteen ja huoltovarmuuden ytimessä

Varsinais-Suomi sinua varten, tavoitteet vuoteen 2030

- 14. Varsinais-Suomi on **sivistysmaakunta**, jossa arvostetaan koulutusta ja elinikäistä oppimista
- 15. Varsinais-Suomen **oppilaitoksista valmistuneet** jäävät ja työllistyvät maakuntaan.
- 16. Varsinais-Suomessa **voidaan hyvin**.
- 17. Varsinais-Suomessa **elinympäristöt** tukevat hyvää elämää.
- 18. Varsinais-Suomessa **varautuminen ja keskinäinen luottamus** vahvistavat maakunnan kokonaisturvallisuutta
- 19. **Lähijunaliikenne** on toimivien matkaketjujen perusta Varsinais-Suomessa.
- 20. **Saaristomeren tila** paranee tehokkaiden toimien ansiosta.
- 21. Varsinais-Suomessa **luonnon itseisarvo** on tunnustettu ja luonnon monimuotoisuus vahvistuu.
- 22. Varsinais-Suomessa on Suomen parhaat **kulttuuripalvelut ja lumoavimmat kulttuuriympäristöt**.

Strategian läpileikkaavat teemat:

**Kestävä talous ja
kilpailukyky**

**Uudistumiskyky ja
tulevaisuusvalmius**

**Luonto ja puhdas
siirtymä**

Kokonaisturvallisuus

Kestävä kasvu ja kilpailukyky strategiassa

- Kasvuhakuinen yritystoiminta
Yritysten investointien ja kansainvälistymisen kasvu
Tutkimus- ja kehittämismenojen kasvu
- Edistykselliset murrosteknologiat
Datateknologioita hyödyntävä liiketoiminnan edelläkävijyys
Puolustus- ja kaksikäyttöteknologioiden kehittäminen
- Kestävä ruoka- ja resurssitalous
Vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeiden käynnistyminen
- Yrittäjä- ja osaajamyönteisyys
Yritysten ja investoijien sijoittuminen
Korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten vetovoimaisuus

**Kokonaisturvallisuus
läpileikkaavana teemana
strategiassa**

Huoltovarmuus ja varautuminen

Ruoka, infrastruktuuri, yhteydet, henkinen huoltovarmuus

Puolustus- ja kaksikäyttötekniologioiden kehittäminen, kyberturvallisuus

Varautumissuunnitelmat ja häiriöosaaminen

- **Keskinäinen luottamus**

Hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys

Arvostava ja kunnioittava yhteistyö, demokratiataidot ja polarisaation vähentäminen

- **Väestörakenteen muutos**

Väestö ikääntyy, monimuotoistuu ja keskittyy yhä enemmän

kasvukeskuksiin. Ikääntyneiden kasvava palvelutarve ja vaikutukset toimintakykyyn.

Älykkään erikoistumisen painopisteet (innovaatioalat)

**Merelliset
ratkaisut**

**Ruoka-
innovaatiot ja
ruokaturva**

**Vaativat
terveys-
ratkaisut**

**Älykkäät
ratkaisut**

**Talouden
kestävyys-
siirtymä**

Älykkään erikoistumisen strategian painopisteet

- 1. MERELLISET RATKAISUT / Maritime Solutions:**
Maailman innovatiivisin meriteollisuusmaakunta.
- 2. RUOKAINNOVAATIOT JA RUOKATURVA / Food Innovations and Security:**
Ruokaturvaa ja hyvinvointia edistävän ruokajärjestelmän uudistaja.
- 3. VAATIVAT TERVEYSRATKAISUT / Professional Health solutions:**
Suomen vahvin lääkekehityksen ja terveysteknologiaratkaisujen keskittymä.
- 4. ÄLYKKÄÄT RATKAISUT / Smart Solutions:**
Älykkäästi teollisuutta ja palveluja uudistavien ratkaisujen tuottaja, sekä älykkään tuotannon kehittäjä.
- 5. TALOUDEN KESTÄVYYSSIIRTYMÄ / Sustainability Transition in Economy:**
Vastuullisen ja tuottavan liiketoiminnan ekosysteemi.

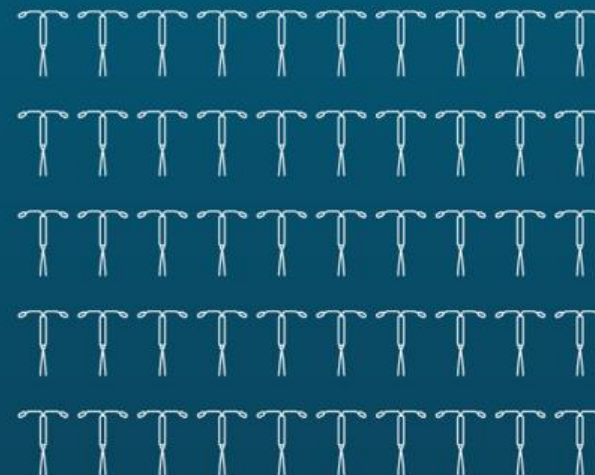

Bayerin vuosittain Suomesta vietyjen kierukoiden myynti vastaa lähes yhden risteelijän arvoa:

Risteilyaluksen arvo*

1,5 mrd €

Hormonikierukoiden myynti**

1,2 mrd €

Maakuntien EVP-indeksi

Mahdollistaa maakuntien elinvoiman, vetovoiman ja pitovoiman analysoinnin yhdellä kuvaajalla.

- **Elinvoima** kuvaa maakunnan kovia vetovoimatekijöitä kuten aluetalous ja työllisyys.
- **Vetovoima** kuvaa maakunnan ulkoista houkuttelevuutta.
- **Pitovoimassa** korostuvat sisäinen vetovoima, elämänlaatu ja palvelut.

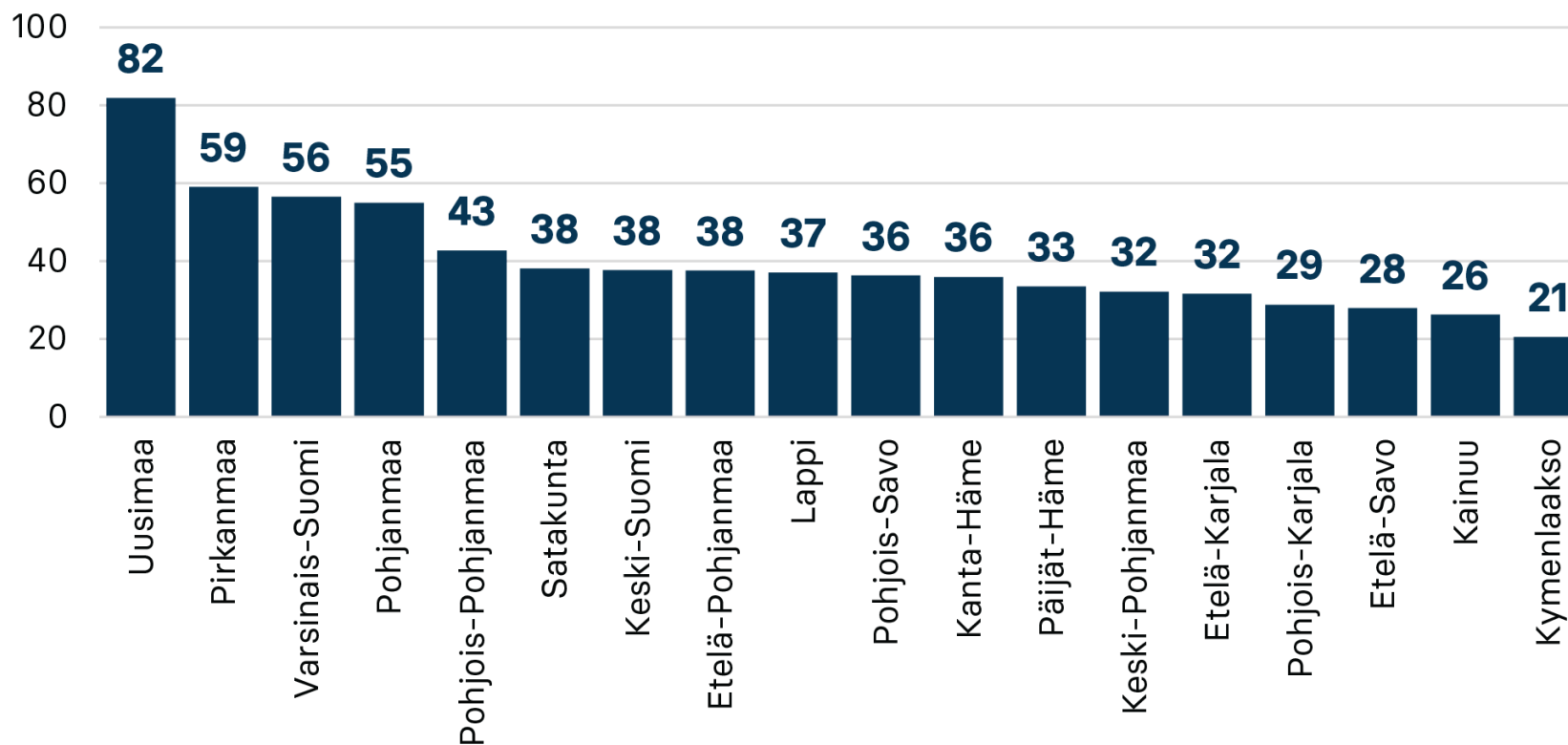
Pohjautuu konsulttitoimisto FCG:n ja MDI:n kehittämään kuntien EVP-indeksiin.

Maakuntien EVP-indeksi 2025

Maakuntien EVP-indeksi

Vaikuta strategian valmisteluun!

**Lausunto- ja kommenttikierros on auki
20.10.2025 saakka**

Materiaalit löytyvät Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilta: varsinais-suomi.fi .

Kommentteja voi jättää organisaation puolesta (lausunto), asiantuntijana tai yksityishenkilönä.

Kommentit jätetään lomakkeen avulla. Lomake etenee tekstilukujen mukaan.

Seuraavaksi:

- 25.9. Strategiakeskustelu Loimaan seudulla
- 30.9. Puntaroiva asukaskeskustelu
- 20.10. Maakunnan yhteistyöryhmän kokous
- 22.10. Valmistelun ohjausryhmän kokous
- 22.10. Luottamushenkilöinfo
- 17.11. Maakuntahallitus käsittelee ehdotuksen strategiasta
- **8.12. Maakuntavaltuusto käsittelee strategian**

Kiitos !

Maakuntajohtaja
jyri.aponen@varsinais-suomi.fi

